

Vodsedálek, František

Nová komedie o Libuši

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. Q, Řada teatrologická. 2008,
vol. 57, iss. Q11, pp. [153]-173

ISBN 978-80-210-4706-8

ISSN 1214-0406

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/114535>

Access Date: 18. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

FRANTIŠEK VODSEĎÁLEK

NOVÁ KOMEDIE O LIBUŠI

Dopis Vojtěcha Rona Františku Vodsed'álkovi místo úvodu

Milý pane Vodsed'álku,

život lidský je nevyzpytatelný. Věk a zdravotní stav je na doraz. Leč i přes to, bloud, jsem slíbil spolupráci. Za rok, kdož ví, co se může stát, když nevíme dne ani vteřiny. Proto raději posílám přípravnou práci ve stavu, v jakém se právě nachází v mém počítači. Aby bylo možno, vzniknou-li nové okolnosti, pokračovat dál. David je hotov, Samson je hotov (dr. Sochorová), Tobiáš je hotov (Mgr. Matějec), Ester je hotova (Zíbrt, Dr. Sochorová), Mojžíš potřebuje poznámkový aparát (provede Ron), je třeba dodělat Libuši (posílám ji nehotovou, budu dodělavat). Ještě k tomu dodávám ztracenou hru o Petru a Pavloji, která je pouze v popisu Mikovcově, a to je vše. Nuže máte před sebou stav přípravných prací v červenci MMI.

vůbec nic nevědí: Zíbrt, Dr. Ludmila Sochorová, Jan Kopecký, Vojtěch Ron.

Krásný pobyt v šlechtěném Vysokém.

přeje

21.7.2001

Vojtěch Jednonoh Ron von Protéza nad Nisou

ČERVENEC L.P. MMI

František Vodsed'álek**Nowa Komedige o libussi
leta Pana 1816 dne 12. března
dano westare wsi**

Píseň pře komedijej
(ta z Hestery)

1. Přistupte sem blíž, Čechové,
poslechněte věci nové,
co bude figurovat,
bude se nač podívat.

BLÁZEN zpívá
Bude se nač podívat,
když budem prohrávat.

2. Co bylo v Čechách před námi,
jaké bylo panování,
Libuše de panovat,
bude se nač podívat.

BLÁZEN
Bude se nač podívat,
až budete prohrávat.

3. Ona se bude vdávati,
divné posly posílati,
koně bude posílat,
bude se nač podívat.

BLÁZEN
Koně bude posílat,
kůň tam uměl dřív běhat.

4. Potom nám povídat bude
o zlaté, stříbrné rudě,
je hled'te pamatovat,
jak to bude podívat.

BLÁZEN
Hled'te to pamatovat,
jak budete prohrávat.

5. Pak po Libušině smrti,
budou ženský panovati,
budou muže mordovat,
bude se nač podívat.

BLÁZEN
Bude se nač podívat,

až budete prohrávat.

6. Budou pít nápoj rozdílný
a ten bude okouzlený,
i mužům budou dávat,
bude se nač podívat.

BLÁZEN
Kořalku budou dávat,
bude se nač podívat.

7. Pak knížecí radu tajnou,
oklamávat divně budou,
budou jej kolem lámat,
bude se nač podívat.

BLÁZEN
Budou jen oklamávat,
nebude se nač dívat.

8. Tu vydají práva velká,
by muži byli bez oka,
potom budou prohrávat,
bude se nač podívat.

BLÁZEN
Bude se nač podívat,
dyž vás budou mordovat.

9. Přemyslovo panování
budou to chtít s podvodami
on je bude sklamávat,
bude se nač podívat.

BLÁZEN
Bude se nač podívat,
když budete prohrávat.

10. Pak Přemyslovým hádáním
děvky házejí kamením,
budou vodou polejvat,
bude se nač podívat.

BLÁZEN
Bude se nač podívat,
když budete prohrávat.

11. Posledně z hradu vyjedou,
muže mordovat chtít budou,
muži se otočí
a všechny pomordují.

OPOVĚDNÍK

Ještě se dnes pozastavme
 a něco sobě připomeneme
 a to o naší české zemi,
 jaké v ní bývaly vojny,
 ale dřív, než začnem fikurovat,
 chcem dřív všechny napomínat,
 co by v tom odporného viděli,
 aby sobě toho příkladu nebrali,
 než jsou muži a nebo ženy,
 nedržme to za zákony,
 ale musíme o tom mysliti,
 mezi pohany, že se to mohlo státi,
 nebo za těch časů v Čechách byli samí
 pohani
 a o Bohu živém nebylo žádné učení,
 neboť věštábám a hádání nejvíc se učili
 a toho času nejvyšší takové školy byly.
 Přitom si dělali nějaké znamení
 a z toho něco předpovídali,
 což my teď jen za mámení držíme,
 ale proto přec poslechneme.
 Nejprve se toto představí:
 Jak sobě Libuši za paní zvolili,
 ona však dobře řídila,
 přeci se všem nelíbila,
 chtěli mít za muže pána,
 ona pro něj koně poslala,
 jak věštbama jim povídala,
 kde v zemi jaká ruda.
 Já však prosím za malé strpení,
 budem to fikurovat.

PÁN PRVNÍ (v dolním pokoji)

No milí bratři Čechové,
 budem sobě volit kníže nové,
 neboť kníže Krok je umrlý
 a žádný syn po něm není živý.
 Jenom tři dcery po něm zůstaly.
 Co se vám zdá, aby oni nás řídily?

DRUHÝ PÁN

Takové jest mé mínění,
 aby nás dcery Krokovy řídily,
 nebo ony sou dobře všemu vyučeny,
 jak hádání tak věštbu umění nad jiné.

TŘETÍ PÁN

Dobře máte milí Čechové,
 rozvažujme tu věc bedlivě,
 kterou bychom z nich měli voliti,
 já uznávám Libuši nejmoudřejší býti.

ČTVRTÝM PÁN

Já také uznávám Libuši,
 že je ona nejmoudřejší,
 ale nevíme, jak se budou děliti,
 budou-li celou zem jedni přátí.
 My ale ještě čekejme,
 až jak vod nic uslyšíme.

TETA SESTRA (nebo Děvečka první)
 Služebníče, dojdi pro všechny paní,
 aby se k nám najít daly.

(...)

SLUŽEBNÍK

Na jejich knížecí poručení
 stane se hned bez prodlení
 poslyšte mně, vladykové a páni,
 máte jít do hradu před paní.

PÁN PRVNÍ

(Sedlák také de i druhý de)
 Služebníče k nám vyslaný,
 rádi s tebou jdeme nyní,
 v čem jejich žádost, nejmoudřejší paní,
 my se přede stavíme rádi.

TETKA SESTRA

Proto jste sem obesláni,
 abyste před námi pověděli,
 jestliže z nás kterou za paní zvolit chcete,
 aneboli na některého muže mysl máte.

PRVNÍ PÁN

Žádáme mít vystoupení malou chvíli
 a potom přideme zas sami.
 (Vystoupí k svému pokoji)
 Já vám radím, milí páni,
 bez mužského je špatné řízení,
 nebo když nějaká vojna přijde,
 copak ženská ubojuje.

DRUHÝ PÁN

Pozorujte, milí páni,
 Libuše je moudrá paní,
 ona co se po mnoha letech stane
 ona před lidem oznamuje,
 nebo je kolikrát vyplněné
 to její předpovídání.

TŘETÍ PÁN

Není moudřejší v celé zemi,
aby byl nad Libuši nyní,
nebo ona se všemi bohy známost má
a budoucí věci od nich poznává,
ona uměním vojny přetrhne
a všechno napřed vědět bude.

ČTVRTÝ PÁN

Bratři Čechové, nechtějme meškati
a Libuši za kněžnu hledme si voliti
a protož zase na hra jdeme
a za kněžnu a paní ji sobě volme.

Zase všichni předstupujem,
a všech vůli oznamujem,
Libuši žádáme za paní mít,
dle uznání bude nás dobře řídit,
jí slibujem poslušnost i věrnost,
neboť vidíme její náchylnost
ona napřed ví budoucí věci,
proto chceme bejt pod její mocí.

LIBUŠE

Tak když mně volíte za kněžnu a paní,
já vás chci řídit jako věrné poddané,
od horních bohů chci naučení brát
a vám to potom povídat
a teď můžete domů odejít
a svá díla vykonati.

(Páni jdou domů)

SEDLÁK PRVNÍ

To rád slyším, že máme domů jíti,
já mám ještě mnoho orati,
tak, bratře, pojdme domů nyní,
já mám ještě krmit kobyly.

SEDLÁK DRUHÝ

Jen nepospíchej k tomu orání
a buď veselý, jen když máme novou paní,
ona nám všechny roboty sleví
a ještě nám i o dobré rudě poví.
Já mám chuť jít do hospody
a pobýt veselý chvíli.

SEDLÁK PRVNÍ

Do hospody, to si také říct dám
nebo já si rád poskákám
a když máme paní novou,
dejme si zahrát veselou.

SEDLÁK DRUHÝ

Počkej bratře, já jim povím jakou mají hrát,
abychom mohli také tancovat.

PÍSEŇ

Kdyby všechny naše ženy Libuše byly,
tak by na muž nikdy nic nepověděly,
nemohli by jim mužové nic předepisovat
atak by nám mužům bylo dobře tancovat.

BLÁZEN

(po muzice)

Sedláci, máte nechat tancování,
vzpomínají na vás vaše ženy,
že máte kobyly pokrmeny,
aby ste již zapřahali.

TŘETÍ PÁN DOMASLAV

(v dolním pokoji)

To je ten lid tak veselý,
že jsme si zvolili novou paní,
ale ještě něco ty paní chybí,
kdyby měla hodného muže nyní,
a aby byl jen jako já bohatý
měla by se mnou dobrý živobytí
a pořád si tu rozpakuju,
rád bych si ji vzal za ženu
a protož, služebníče milý,
dojdi k naší nové paní,
chce-li mou manželkou býti,
že ji chci hned sto krav dáti
a tři sta volů ještě k tomu
to bude mít hodnou věnu.

SLUŽEBNÍK

S takovým poselstvím rád chodím,
a hned to paní Libuši povím.

Osvícená kněžna a naše paní,
nesu jim od mého pána pozdravení.
Domaslav jest jméno jeho
a ten má dobytka mnoho
a takto mě poručil mluvití,
jestli by jej chtěli za manžela míti,
tři sta volů a sto krav chce dáti,
aby mohl jejich manželem býti.

LIBUŠE

Služebníče, pozdrav svého pána,
za dobytek, že jemu nechci bejt prodána,
kdyby to chtěli poddaní míti,
já sobě můžu moudřejší zvoliti.

SLUŽEBNÍK

Pane můj, Libuše mne takto vodbyla,
za dobytek, že jim nechce bejt prodána,
až to budou žádat poddaní,
že ona sobě moudřejšího vyvolí.

PÁN PRVNÍ

Taková je ženská povaha,
za nerozum bohatství pokládá
a než jeden tolik bohatství má,
co je při tom rozumu potřeba.

PÁN DRUHÝ

Pane, s vaší čeládkou, ani s váma nejsem
spokojený,
proto, že z mého gruntu mnoho k vašemu
přivotali,
a vy snad čeládku na to navádíte
a dědiny z mého gruntu sobě děláte.

PÁN PRVNÍ

Nevidáno, světa tolik prázdného,
nebude-li živ bez toho
a já mám mnoho čeládky
a voni chtějí chaloupky,
v těch chaloupkách tak jst.
pole k tomu musejí mít.

PÁN DRUHÝ

Já svý pole nedám brát,
snad se spolu budem prát,
tak tebe chytím za bradu
(bijou se dlouho)
a nepustím, až utrhnu.
A tejd' pojď před kněžnu Libuši,
ona to rozsoudí nejlepši.

Milostivá kněžno a naše paní,
přicházíme k nim na porovnání,
tento pán do mých gruntů daleko vstupuje
a je sobě přivlastňuje,
dědiny z toho pole sobě dělá
a mně to kvalitem odjímá.

LIBUŠE

Vždyť máte meze mezi rolemi,
proč pak přes meze saháte na cizí dědiny,
musíte navrátit, co jste jemu vzali
a meze udělejte, jak prve bývaly.

PÁN PRVNÍ

(tluče sobě do hlavy)
O křivda mužům veliká,
že bídná žena nás soudit má,
ach, kde jsou dlouhý vlasy a krátkej rozum,
tu se dělá křivda mužům.
Lépe bij bijlo, aby ženská předla, jehlou
šila,
než-li aby muže soudila,
nebo my jsme za posměch u jiných národů,
že nemůžem bejt s mužovou hlavou,
já řeknu, že lépe jest mužům zemřítí,
nežli od ženy souzeni býti.

LIBUŠE

Tak jest, žena sem a žensky živa,
že vás málo mrskám, snad se vám zdá,
není dobře, že se mnou pohrdáte,
jak vy brzo muže za pána mít budete.
A nyní domů odejděte
a sobě pána a mně manžela si vyvolte.

PÁN PRVNÍ

(v dolním pokoji)
Tejt' milí, páni Čechové,
můžem sobě volit kníže nově,
od Libuše máme dovolení,
abychom jí manžela volili
a protož nechtějme v tom meškati,
hled'me sobě kníže jejího manžela voliti.

TŘETÍ PÁN

Není tak dobře, my sami voliti,
ale s radou její to musíme dělati.

PÁN ČTVRTÝ

Dobrá rada jest, hnedky před ní půjdem,
a kníže na ní žádat budem,
a hned i robotní lidé ať jdou s námi,
ať sobě taky kníže volejí.

SEDLÁK PRVNÍ

Hy, toť my s váma tak půjdem,
a my nejradš sedláka za pána mít budem,
hy, kdo nerozumí selský práci,
němž soudit, co vstojejí sedláci,
a protož, mí bratři, napřed jdeme,
jestli si z nás kterého veme.

ČTVRTÝ PÁN

Přicházíme pospolu před kněžnu a paní
a žádáme kníže mužského pohlaví.

SEDLÁK DRUHÝ

A my taky tak žádáme,
třebas sedláka za pána vememe,
ho, dyž bude kníže umět vorati,
on bude vědít, jaký je to těžký živobyti
a s těma drny jaká je těžká práce,
ale kýž jen po mé vůli stane se
a jen brzy, brzy, má milá paní,
my máme čas k zapřahání.

TŘETÍ PÁN

Ctná paní, my jsme se tak uradili,
aby jste sama manžela volili,
kterého budete mít za manžela,
toho mít budeme za pána.

LIBUŠE

Ó lide český znamenitý,
z rodu charvátského pojity,
ó lide bídný příliš,
který svobodně živ bejt neumíš,
snadno jest vám kníže voliti,
ale voleného nesnadno osaditi,
dyž budete kníže míti,
on na vás bude mnohé daně chtíti,
pokud není zvolen, je pod vaší ocí,
jak je zvolíte, hned budete jeho služebníci,
on vám bude přísně poroučeti,
a protož hled'te to sobě rozmysliti.

PÁN ČTVRTÝ

Ó my jináč nemyslíme,
jen nám jmenujou kníže nové,
který by jejich manželem měl býti,
my se jemu hned chcem klaněti.

LIBUŠE

No, tak dyš to chcete mít,
já vám o moudrém muži chci povědít.
Tamhle za ty hory pojedete
a mého koně necháte napřed jíti,
sami musíte za ním jíti,
a před kým se kůň zastaví
a pokloní a zařehtá,
to bude ten váš pán milý.
On bude vorati na poli
a Přemysl jemu říkají,
u toho pole ves Stadice se jmenuje,
a vemte s sebou knížecí šaty ode mne,
s ním budete na železném stole obědovati,
poznáte, že jsem to uměla napřed povídati,
a budete-li se na cestě raditi,

bude vám to i vašim budoucím škoditi,
nebo jeho rod bude panovati v zemi této
pět set osumdesáte a štyry léta.

TŘETÍ PÁN

(do hořeního pokoje)

Šaty panu knížeti s sebou vemem
a kůň kam půjde, my za ním půjdem.

(Jdou.)

No tejd' divně svého štěstí hledáme,
ani neznáme, koho za pána mít máme.

PÁN ČTVRTÝ

Ten to není, ten to není,
před tím se kůň nezastaví.
Poslyš nás, dobrý mládenče,
je-li tady někde ves Stadice.

MLÁDENEČ

Stadice ves hned uhlídáte,
jen malej kus popojedete.

TŘETÍ PÁN

Je-li taky muž v té vesnici,
kterému by říkali Přemysl.

MLÁDENEČ

Taky je tady pan Přemysl, muž moudrý,
akurád tejd' vorá, je na poli,
a nevím, proč tak pospíchá vorat,
viděl jsem ho voly bodat.

PÁN TŘETÍ

Děkujeme tobě, mládenče,
jen dyž víme, kde je ves Stadice,
my musíme za koněm jíti,
až před kým se kůň bude stavěti
Ha, ha, tuhle se juž kůň bude zastavil,
vidíte, jakou poklonu učinil,
zdráv buď, muži šťastný a bohům vděčný,
my jdeme s pozdravením od panny Libuše.

ČTVRTÝ PÁN

Zdráv buď, náš kníže přemilý,
veliký jsi hoden chvály,
vypřáhni voly a pojd' s námi,
nebo budeš pánem nad námi,
naše kněžna Libuše nás sem poslala,
žádá tebe míti za manžela.

PŘEMYSL

Kdyby paní vaše byla tak nepospíchala,
dycky v vaší zemi hojnost chleba byla,
abych byl mohl to pole davorati,
dycky by hojnost chleba mohlo býti,
ale tejdě tento bodec strčím do země
a dřív budem obědovat, než půjdeme,
sedněte na zemi a na radlici jíst budeme,
a potom teprva půjdeme.

SEDLÁK PRVNÍ

To já s tvarohem rád chleba jídám,
ani se dlouho pobízet nedám,
a sousedoji dám, ať taky jí,
šak vám juž ten chléb plesniví,
bratře, tu máš, jez tuhle na zemi,
a pamatuj, že s knížete vobědujem první.

DRUHÝ SEDLÁK

Jsem rád, že se mne má vůle stala,
že máme sedláka pána,
von bude rozumět, jaká je robota.
a jak sužuje ta selská psota.
A nejez tak hrozně tvarohu,
dyť si sám s ním zamážeš bradu.

BLÁZEN

Vy musíte bejte, sedláci, zdvořilí,
a nejez tak hrózně před pány,
takhle dělejte, jak já vám vokáži,
a takhle můžete jíst u dveří.

PAN TŘETÍ

Nejmilejší náš kníže milý,
oblečou tyto šaty od Libuše poslaný,
a tak se zas navrátíme,
k naší paní Libuši zas půjdeme.

PŘEMYSL

Obleku to na sebe nyní,
ale moje střevíce lýčený,
čepice i mošna k tomu,
to já všechno sebou vezmu.

PÁN ČTVRTÝ

Ale proč tak to, náš milý pane,
dyť jsou ty střevíce v malé ceně,
a ta mošna i ta čepice,
pročpak to s sebou vzít chcete.

PŘEMYSL

Aby to mým potomkům ukazovali

a potomci aby se chlubně a pyšně
nevypínali,
a dyš budou kníže nové voliti,
budou sobě to ukazovati;
a tento bodec, kterež sem do země vstrčil,
juž tři ratolesti jest vypustil,
každoročně ořechy na něm budou,
a to zdejší obec žádaně mít budou,
aby toho pilně vartovali
a na knížecí stůl každoročně ty ořechy
posílali.

BLÁZEN

A tejdě sobě dáme hráti,
dyš s novým pánem budem přicházeti,
jen vesele ať všechno zní,
tejd' musí bejt hody dlouhý.

(Muzika.)

TŘETÍ PÁN

(po muzice)

Nyní, kníže náš a pane milý,
slibujem poslušnost i věrnost nyní,
jak ním, tak i naši paní
chceme bejt věrní poddani.

SEDLÁK PRVNÍ

A my taky vodcházíme,
až budem mít mnoho tvarohu voplatíme,
to až budou krásy dojit mnoho,
tenkrát voplatíme i chleba plesnivého;
ale ještě bychom rádi veselí pobyli,
dáme si ňákou zahrát nyní,
hej vy, muzikanti, takovou nám zahrajte,
jako dyž jsme Libuši volili, pamatujete.

PÍSEŇ

Kdyby všecy naše ženy Libuše byly,
ty by na muže nikdy nic nepověděly,
nemohli by jim mužové nic předpisovat,
a tak by nám mužům bylo dobře tancovat.

BLÁZEN

(Sedlákům jako poprvé.)

Sedláci, máte nechat tancování.

DĚVEČKA

My taky žádáme veselý pobýti,
a panu Přemyslovi zazpívati.

PÍSEŇ JAKO O ABSOLNOVI

Vivat, vivat náš pan kníže, vivat Přemysl,
Libuše jej vyvolila duchem prorockým,
ona předpovídala, dyš pro něj posílala,
aby šli z zadu za koněm, koně poslala,
před kým se ten kůň pokloní, řečtat, stát
bude,

toho si volte za pána a mně za muže,
on bude vorat pole, jíst na železném stole,
je to řádně vypilněno, tejd' to vidíme,
Přemysl, pán ze Stadice je tak řečený,
on nám taky předpovídá věci podivný,
nejprv stran svého pole, že není dovorané,
že by byla hojnost chleba v Čechách trvala,
vypřáh voly a hůl vrazí, ta jest rozkvetla,
než jsou poobědvali, ořechy měla.
Dejme nyní velkou chválu Libuši, též
i pánu,
ti budou dobře panovat, dávat nám radu.

TŘETÍ PÁN

(K jiným.)

Milí páni Čechové,
tejd' máme kněžnu i kníže rozumné,
skrže ně můžeme šťastni býti,
oni nám můžou mnoho pověditi,
dyž oni s rozličnýma duchy známost mají
a divné věci předpovídají,
jdeme k nim a ptejme se jich na to,
kde by v zemi bylo stříbro a zlato,
anebo jiné vejnosné rudy,
my bychom je dobejvat dali.

ČTVRTÝ PÁN

Toť jsem byl taky toho mínění,
dyby nám o tom pověděli,
jsou-li v naší české zemi
zlatý neb stříbrný rudy.

PRVNÍ PÁN

Nemeškejme, milí páni Čechové,
na tu věc se dobře doptávejme,
nebo naše Libuše paní
má s bohy zemskými srozumění,
on to od nich může zvědět
a nám o tom povědět.

ČTVRTÝ PÁN

Tak všichni hnedky k nim jdeme
a nejprv poklonu učínme.
Vivat, vivat, dlouhé panování
vinšujem našeho pánu i paní,

a prosíme, aby nám za zlé neměli,
o nějakou radu bychom jich žádali,
dyž při nich žádáme vědět,
můžou-li nám v zemi o rudě povědět.

PŘEMYSL

Dobře dejte pozor na slova mé matky,
ona vás obohatí všechny,
jen si dobře pamatujte,
co tejd' od ní uslyšíte.

LIBUŠE

Tak pojd'te se mnou na pole,
abychom mohli vidět ty hory dobře;
tamto vidím vrch Březový,
kterej je stříbra vnitř plný,
toho vy i rod váš bude uživati,
nedáte-li Němcům nad sebou panovati;
tamto vidím vrch Jilový,
ten vám bude jako svět nový,
v něm jest veliká hojnost zlata,
odtud bude vaše země svata.

(Otočí se.)

Tamto vidím Kutné Hory,
v těch horách je stříbra bez míry,
přítom vidím mědě jako oblohu,
za to všechno vám slíbit mohu.

(Otočí se)

Hle, hyn vidím ještě horu Krupnatou,
na cejn a olovo velmi bohatou.
Toť jsou vám bohové skrže mne pověděli,
jen abyste to v lásce a v pokoji užívali;
a posledně vám pravím, Čechové,
že jsou v této zemi dílem zlatí kruntové,
v této zemi Stvořitel vám to bál,
ach bohové, země tato nad jiné svatá jest,
že nám to přejete, buď vám chvála a čest.

PRVNÍ A DRUHÝ PÁN

Za to všechno prorocství poníženě děkujem
a naši paní kněžně dlouhý život vinšujem,
a tejdě do svých hradů všichni půjdem
a zapisovat si to budem.

OPVĚDNÍK

(Muzika hraje.)

.....

DĚVEČKA

Já sem k vám od pana knížete poslaná
oznámit, že je kněžna Libuše umrlá,
a protož máte hned na funus jíti
a její tělo pohřbíti.

BLÁZEN

(k děvečce.)

A copak je juž umrdlá,
i toť je dlouho nestonala,
já taky na funus půjdu
a ňákou taky zpívat budu.

OPOVĚĎ DRUHÁ

Tejdě vám povím něco nového,
ale vy nemusíte věřit všeho,
že naše kněžna Libuše umírá,
tejd' mne to děvka její povídá,
taky ty děvky jsou nad tím veselý,
snad myslěj panovat samy,
nevím, jaký to panování bude,
anebo jak se to mužům líbit bude,
ňákej nápoj tam strojí,
že prej tím mužem vošidějí,
mluví, že je ten nápoj tak okouzlený,
že jim mužové musí bejt poddaný,
budou ňákej čas vyhrávat divně,
vylejí mnoho krve nevinné,
na to vony divnejma podvody
budou k sobě mámit lidi,
lahodně budou mluvit,
ale na srdci jináč budou míti,
nejvíc proti knížete Přemyslovi,
budou dělat jemu mnoho navzdory;
před knížecím domem vodpravovat budou
nevinného jeho pana radu tajnou,
potom tak divný práva vydají,
až se s tím každému zprotivějí,
potom dle hádání Přemyslova
bude s nima velká vojna,
tejd' budem fikurovat,
jak jste slyšeli povídat.

PÍSEŇ PŘI FUNUSE

Smutné loučení nám přišlo
s naší kněžnou a paní,
smutek na se vokazujte,
jak mužové tak ženy,
do hrobu ji položíme,
dobrou cestu vinšujeme
k bohu Radamašovi.
S velkou outrpností tebe

tejd' do hrobu klademe,
protožes předpovídala
v zemi o mnohé rudě,
ach, žes ještě nepobyla,
ještě by nám pověděla.
s kým budou, jak budou
vojny divné.

PÁN PRVNÍ

Aj, to je smutek nad všechny jiný,
že nám bohové berou takové lidi,
kteří nám mnoho dobrého povídají,
a v mladých letech umírat musejí,
její věk byl jen štyrcet osm let starý;
ach, že jsme my to radš nepomřeli,
my s tebou na funus půjdeme
a její tělo počestně pohřbíme.

(Funus jako jindy. Po funuse
jdou k panu Přemyslovi.)

DRUHÝ PÁN

Můj kníže a pane náš nejmilejší,
sám nás rače řídit po smrti kněžny naší,
nebo skrze Libuši ženy velkou čest měly,
ale nyní nebudou tak váženy,
oblazštně děvečkám jejím při ní
museli jsme se klaněti více než paní.

PŘEMYSL

To jste mi jí dělali z ohledu naší paní,
ale tejd' to nemusí bejt takový,
tejd' taková čest patří na syna mého,
to jest z Libuše dědicky narozeného.
Děvečkám dyž umřela jejich paní,
ty budou juř málo vážený.

TŘETÍ PÁN

Tejd' pozorujte, milý panny,
jak jsme my se vám klanět museli,
jak jste vy nad tím hrdý byly,
nic jste k nám nemluvily.
Juž vám se převrátila ta poklona,
tejd' musíte bejt tiše doma,
tejd' budete chodit jako ovce bloudící,
budete málo od mužů vážený,
oblastně ty, pyšná Vlastislavo,
juž si tebe nebude vážit mnoho.

(Jdou do dolního pokoje
a potom do hořeniho mordovat.)

VLASTISLAVA

Tovaryšky moje milé,
pojd'te se mnou této chvíle.
(Jdou do druhého pokoje.)
Tejdě přede mnou stoupněte
a sobě tu libost rozvažujte.
raďte, jak bychom svobody mohly nabíti,
aby se nám mužové museli klaněti.

DRUHÁ PANNA

Och, já jsem znala, že je Přemysl dost
řuřlivý,
ale že se obával, nebo byl jen přiženilý,
a dyby byl se nebál moudrosti Libušiny,
byl by velkou moc ukazoval nad námi.

TŘETÍ PANNA

Dobře je, on si málo vážil ženského
pohlaví,
a syn jeho Nezamysl bude takový,
vod nich na to bude vedený,
abychom od něj byly málo vázený,
a protož je potřeba takové svobody hledati,
abychom mohly samy nad nima panovati.

ČTVRTÁ PANNA

Já bych tobě, Vlastislavo, radila,
abys tam nejprv děvečku poslala,
že ty chceš Přemysla za manžela míti
a já že chci jenerálova žena býti,
pakli voni tomu nesvolí,
vemem si k nim příčinu tady.

DRUHÁ DĚVEČKA

Haha, to jsem já slyšela sama,
dyž jsem u Přemysla sloužila,
aby se toho práva mužové drželi
a sami sobě panny za ženu volili,
protož aby nám to volení nebylo odjatý,
já půjdu k Přemyslovi o to jednati.

(Spolu jdou dvě.)

Poníženě se klaníme panu knížeti
Přemyslovi
a veselé poselství přitom oznamuji
od Vlastislavy, nejmoudřejší panny,
která se skví umělostí i krásou nad jiný,
Vlasta že si chce Přemysla za manžela vzíti,
a Libovka že chce jenerálova žena býti.

PŘEMYSL

Ó paní krásné, od jiných panen k nám
poslaný,
tuto odpověď na to dáváme,
bude-li se mně Vlasta a jenerálovi Libovka
líbiti,
že se to teprva bude moct státi.

DRUHÁ DĚVEČKA

Takovou odpověď mně dali,
že bude-li se líbit Vlasta Přemyslovi
a jenerálovi ta druhá
teprve že to bejti má.

VLASTISLAVA

Slyšíte odpověď, mé milé panny,
že mužové chtějí bejt nad námi,
juž vo žádným dobře nemyslete
a jen kde kterého můžete, zamordujte,
jenom tejd' poslechněte mé rady,
nejprv se napijte této medoviny.

PANNA PRVNÍ

Po tom napití takový jsem kuráž dostala,
že bych se hned s mužema bila.

DRUHÁ PANNA

A já po tom napití
nenechám žádného pána při živobyti.

TŘETÍ PANNA

A já jsem taky takovou zlost vzala,
že by hned všechny muže pobila.

ČTVRTÁ PANNA

Ale já jsem dostala hněv po tom napití,
že ani otce mého nenechám při živobyti.

VLASTISLAVA

To jsem chtěla, mé milé panny,
neb tento nápoj je vokouzlený,
ale mužům budem dávat z druhý nádoby,
ten je tak okouzlený, voni ani mouchy
nezabijí,
a tejdě vám dám meče, ty na sebe připněte
a co já napřed dělat budu, to taky dělejte;
já vím nedaleko o jednom hradě pevným
a ten je hodně naplněnej obilím,
tuto noc tam tiše jděme
a ve spaní všecy lidi pomordujeme,
jak tam vejdem, jen pořad sekejte (škr)t
a potom je do záchodu metejte. (škr)t

(Muzika a tu maširují.
Mužové tam ležejí
a vony sekají a zatahují a křičí
a zas se postaví.)

PANNA PRVNÍ
Nejmilejší Vlastislavo a paní,
je dobře podle tvé rady,
tejd' budem panovat nad tímto hradem
a ve dne i v noci vartu držet budem.

BLÁZEN
Pane Přemysl a kníže mocný,
já nim povím, co se stalo v noci.
Vlasta s děvkama pak Motola zabily
a všechny v tom hradu zmordovaly
a toho hradu se zmocnily
a vartu z děvek sobě učinily.

PRVNÍ PÁN
Pozorujte, páni a vладыkové, co děvky
začínají,
dyž vony myslí vojnu držet s námi,
dyž vony se nad panem Motolem zmocnily
a tolik jeho pobodaných pobily,

BLÁZEN
Já vám povím začátek u toho,
Vlasta dala děvkám nápoje okouzleného,
a jak se ty děvky toho nápoje napily
hned jak lýtý saně muže ruřlivěly.

PŘEMYSL
To my nyní dělat nedáme,
ale dobře se jim odměníme.
Služebníče, dojdi k Vlastě s pokojnejma
slovy
a pozvi ji dnes ke mně na hody.

SLUŽEBNÍK
Na jejich knížecí poručení
vykonám to v malém chvíli.
Panno Vlasto, já jsem s pokojnejma slovy
k vám poslaný,
kníže Přemysl vás dnes pozval na hody.

VLASTISLAVA
Jo Přemysl, Přemysl, Přemysl,
toho slova ani vystát nemohu,
já poručím, uřežejte poslovi nos i hubu.

TŘETÍ PANNA VOJAČKA
Hoho, toť bude hned hotový,
a tejdě jdi k Přemyslovi sám na hody.

SLUŽEBNÍK
Alej, alej, alej, alej, alej, bolí, bolí, bolí,
(Jde zas.)
alej, já že mám jít sám na hody,
alej, nos i hubu Vlasta uřezat poručila
a to slovo Přemysl ani vstát nemohla,
achy, já k felčaru musím jít
a sebe dát vyhojiti.

(Všichni páni jsou tady.)

PŘEMYSL
Poslyšte mne, moji poddaní,
chci vám povědít můj sen nyní,
jedna z těch děvek přede mnou stála
a krvavého nápoje mně podávala.

ČTVRTÝ PÁN
(Zvlášť.)
To máme hodného pána,
an nám sen jako baba povídá,
bude-li on snům věřiti,
to bude hrdinský živobyťi.

DRUHEJ PÁN
Pane Přemysl, ze snu jen smích máme,
o tom ani jednat nebudeme,
to se raděj rozejdem
a k svojí ženě každej půjdem.

VLASTA
Opět, milé družičky, poslyšte mé rady,
pozvete mnoho mužů na naše hody
a přátelsky se k nim chovejte
a nápoje okouzleného jim pít dejte,
potom, když budou opilí,
jděte tam, kde jsou jejich ženy,
tu s těma ženama rozmlouvejte,
že si mužové na našem hradě namlouvají,
vokazujte.
stranou jiná do postele nože dejte,
a že ji muž chce zabít nožma, dosvěčujte.

PANNA PRVNÍ
To my všechno dovedeme,
nejprv zbrání vojanskou si uskováme,
aby z nás strachu neměli

a směleji k nám přistoupili.

DRUHÁ PANNA

Nejdřív sobě vesele dejme hráti
a muži to budou poslouchati,
s tím dostanem přístup mluvití,
a tak je s sebou budem vábiti;
muzikanti, tejd' u nás budou dlouho hody,
hrajte nám vesele na svoje hudby.

(První a druhá sednou s mužema.
Muzika hraje,
mužové vycházejí ven,
panny je berou a pít dávají v pokoji
a vokoło krku se jich chytají,
jako vopilí s pannama sedějí
a jiné panny jdou a ženám to vokazují.)

TŘETÍ PANNA

Poslyšte mne, mladé ženy,
já vám něco povím nyní,
jak si vaši manželové na hradě namlouvají,
nevěříte-li, koukejte zdaleka samy.

ČVRTÁ PANNA

(Vstrká nože do postele a jde k nim.)
Tejdě vidíte, jste přesvědčeny samy,
jak se vám doma na voko stavějí,
a copak dybyste věděly, co my víme,
naše Vlasta všechno ví, ona je jako bohyň,
ona nám povídala na ty muže,
že mají v posteli uchystány na vás nože,
a v noci tajně že vás zabijí
a potom hned že se vození,
ale vy to na nás nepovídejte,
a jak jen domů přijdou, vy jim to udělejte,
potom do bezpečného místa k nám utečte
a vod naší paní hádání se naučíte.

PRVNÍ PANNA

Dyž jste vy se tak vopili,
musíme vás vyprovodit samy.

(Jdou.)

No, tejdě pěkně domů jděte
a nejdřív sobě lehněte.

PRVNÍ ŽENA

Teprva jdeš, šibalskej děvkaři,
jdi, seš pěkněj po tvé tváři,
dyž jseš vopilej, polež třebaš na zemi,
nemusi bejte dycky peřiny.

DRUHÁ ŽENA

Kmotřinko, můj leží tejd' jako hovado,
tejd' mám přístup zabít jeho,
a tak to hned budem dělat,
a potom poběhne na hrad;
já nejdřív hlavu uříznu mému,
a tejdě ten nůž s sebou vemu.

PRVNÍ ŽENA

A já taky tak udělám
a muže tu ležet nechám;
(Jdou.)
vemte nás mezi sebe, moudré panny,
my jsme juž svý muže zmordovaly.

TŘETÍ PANNA

Tak zde mezi nám buďte
a žádného se juž nebojte,
a tejd' se nejdřív napijte
a potom sobě meče vemte.

VLASTISLAVA

Poslyšte mne, milé panny,
mužové budou mít vojnu s námi,
všechny se připravujte do zbraně,
a potom na ně najednou vyskočíme;
a tejdě vrata u hradu zavřete
a pilně sebe vartujte.

PRVNÍ PÁN

Aj, co se to děje v naši zemi,
ach, pojd'te sem, mužové věrní,
co je mužů zde i jinde zmordovaných,
a to všechno od těch děvek okouzlených.

DRUHEJ PÁN

Musím ty těla nejprv dát pochovati,
vy, sedláci, pojd'te zakopávati.

SEDLÁCI, PRVNÍ

Bratře, má-li kerej hodinky, musíme je
vobrat,

do země je to škoda zakopat;
jaký je to těžký s nima dření,
dyž nejsou nic vystonalí,
jen je vytahejme za město ven
a tam je teprv voberem.

DRUHEJ PÁN

No tejdě, Čechové milí,
musíme k panu knížete jíti sami
a s ním se o to poraditi,

jak bychom je, ty děvky, mohli zkrotiti.

PAN HEJTMAN

Nemůžeme sebe mrskati,
protož pojd' me hned radu držeti.
Poklonu činíme panu knížeti
a chceme od nich nějakou radu žádati,
po každé noci nalézáme muže z mordovaný,
v posteli nebo na zemi vohavně zkuchaný,
dyť juž i dobrý ženy muže zabíjejí,
žádnému doma popsát jisto není,
a juž všechny ženy mužům se protivějí
a mužové po lesích své bydlení mají.

PRVNÍ SEDLÁK

Pane Přemysl, není to možná dyl snášeti,
dyť nejsme hodiny jisti svého živobyťi,
dyž se člověk na poli upracuje,
domů přijde, myslí, že si odpočine,
zatím žena má nože v posteli připravený,
zabije manžela, von vo ničem neví.

DRUHEJ SEDLÁK

Dobře je, pantáto, jak můj souseď povídá,
tejdě jsme pochovali měšťany dva,
hanebně nožma byli zkuchaný,
a ženy jejich jsou na hradě utečený,
ty vojačky do postele nám nože dávají
a ženám mluvějí, že je chceme mordovat
s nimi.

PŘEMYSL

Loňského roku, dyž jsem vám sen povídal,
vy jste se jen každý tomu vysmál,
tenkrát jste mohli malý oheň udusuti,
ale tejd' jich přibylo, budem je zle
přemáhati,
nebo mám od mého boha znamení,
že budou vyhrávat ještě ženy;
protož vám radím, musíme jich ponechati,
až se bohové od nich odvrátí.

PRVNÍ PÁN

Ho, tyto rady my nepřijmem nyní,
a dyby neostal za rok žádný živý,
bez pána vojnu povedem
a je všechny vymordujem.

PANE HEJTMAN

Hoho, náš kníže se vobírá věštbama,
to mně připadá jako stará žena (baba),
ještě nás chce vod vojny vodraditi,

hy, nebudem jeho poslouchati,
a protož na náš náklad vojnu povedem
a s ním ani mluvit nebudem.

(Jdou domů.)

TŘETÍ PÁN

Já radím, vyvolme sobě Samoslava
u našeho vojska za hejtmana.
Ať k Děvínu hradu mašíruje
a je všechny pomorduje.

PRVNÍ PÁN

(Mluví k hejtmanu)
Samoslave, máš hrdinský srdce k tomu,
vypravuj se hned na vojnu,
peněž i lidu sobě vem dosti,
jed' na ty děvky v kurážnosti.

PAN HEJTMAN

Já rád na ty děvky pojedu
a Vlastu nejdříve probodnu;
vojáci, nyní do vojny pojedem
a hrad Děvín dobývat budem.

VOJÁK PRVNÍ

Na děvky rádi do vojny pojedem
a za mrtvý muže vymstítvat se budem;

(Marš, halt doprostřed placu.)

děvek my se nebudem bát,
ty my budem hned pořádat.
Jak já jen uhlídám Vlastu,
zabiju ji jako tistu.

VLASTISLAVA

Hrdinky ženy vyhraji.
A tejd' meče a helmy, všechno s sebou
venzte nyní,,
ej, juž nám hrajte vesele,
dyž máme vítězství celé

(Muzika jde, vojáci leží ještě.
Po muzice.)

PRVNÍ VOJAČKA

Sedláci, pojd'te uklizet vojáky,
abyste mohli pole vorati.

SEDLÁK PRVNÍ

My budem rádi uklízeti,
jen nám dejte medoviny pítí.

PRVNÍ VOJAČKA

Až vojáky uklidíte,
potom pítí dost dostanete.

DRUHÝ SEDLÁK

No tak bratře uklízejme
a potom pítí neslevíme,
jak nim juš prdele čpějí,
dyš tu tak dávno ležejí.

PRVNÍ SEDLÁK

No dejte nám ty medoviny pítí,
nemohli jsme jich ani smradem donosit.

BLÁZEN

Mně taky dejte pítí,
abych nemusel smradem umřít,
ale mně dejte kterou pijete samy,
abych byl hodně kurážný.

DRUHÁ VOJAČKA

Tu máš, Kašpárku, kterou pijem samy,
ty umíš dobře držet s námi,
a tohle sedláci mají,
aby tak smradu necejtili.

SEDLÁK PRVNÍ

O bratře, já jsme dostal takové bolení
nebudeme-li otráveni?

DRUHÝ SEDLÁK

Se mnou se ještě hůř stalo,
mně juž na zemi porazilo.

(Spají[?] a blijou oba.)

BLÁZEN

Co já teď s nimi zkusím,
než já je vodtud vodnosím,
dyby vo ještě poblil mne.
Ach, fuj, du je tahat za nosy.
A tu zas jako čerti smrdí.
Dyš von se naskrz uprd selsky,
tu mě jen pořád prdy pouští.

(Zajde a zavře se.)

VLASTISLAVA

Milé tovaryšky, letos opět chytrost novou
vymyslete na muže podvodnou,
divnou řečí je podvádějte,
že u mne sloužit nechcete,
aby si jen přišli pro vás
raději vdávat se chcete škrt
a v tom je zamordujete zas

DĚVEČKA PRVNÍ

Vlastislavo naše paní,
budem tak podvádět samy
já k nim půjdu s lahodnými slovy
a ty, Aninko, přijď taky za chvíli.
Dobry den, mládenci upřimní,
jestli se líbí špacírovat chceli,
pěknou řeč vám chci povědit,
zvíte že vám se to bude líbit.

MLÁDENEK PRVNÍ

My jsme na špacír vyjít,
dyť veselý máj nás k tomu nutí
a kór s pannou rádi půjdeme,
proto, že se ženit míníme.

MLÁDENEK DRUHÝ

Kamaráde, zle je nám se ženit nyní,
protože jsou všechny panny vojačkami,
a je-li která ještě nyní
utíká na hrad k Vlastislavě jako jiný,
a ona všem službu dává
a žádný se vdávat nedá.

DĚVEČKA PRVNÍ

Maloučko já jsem povídala prve, (škrt)
že vám se to líbit bude
nejprv to pozorujte, mládenci,
že my zde nemáme žádnou rekreaci,
jenom se zbroje se harcovati.
My bychom se chtěly rač vdávati,
a to věřte, jak vám povídám,
tamto jde moje sestra, on dosvědčí vám.

DĚVEČKA DRUHÁ

Copak to s dvoma mládenci se vodit,
já mám žádost jen jednoho mít,
dyť ty máš dost jen jednoho,
a já budu milovat druhého.

PRVNÍ MLÁDENEK

Co je po vašem milování,
když se nemůžete vdávat nyní.

Vlastislava, vaše paní,
ta se vám vdávat nedovolí.

***** až *potud Zíbrt*

DĚVEČKA DRUHÁ

Vona se vdávat nedovolí
a dybyste to vopravdu chtěli,
to my vám radu dáme,
jen jestli myslíte upřímně.
Já bych chtěla ráda vaší manželkou býti,
jen dybyste chtěl, co poradím, učiniti,
ale takto to udělat musíte,
nejprve se dohromady sejděte,
vo půlnoci k našemu hradu přitěte
se všema mužema a nejdřív Vlastu zabíte.

MLÁDENEC PRVNÍ

Tak my vo půlnoci přídem.

PRVNÍ DĚVEČKA

A tak my na vás vo půlnoci čekat budem
a hradový vrata vám samy otevřem
a k Vlastě do pokoje vás dovedem
a kdo bude naproti vám, mordovat
pomůžem.
A taky vy nám i sobě svobodu uděláte,
dyš vy jenom Vlastu zamordujete.

MLÁDENEC DRUHÝ

Milé panny, jak radíte, aby to tak bylo,
nebo my mládenců seženem ... mnoho.
My přídem tiše vo půlnoci
a tu nám vokážete, kde má Vlasta rezidenci.
A tejt' se vám pěkně poroučíme
a na tom tak zůstaneme.

(Dou domů všichni.
Vojačka dává znamení, aby se všechny
chystaly a
postaví se k jiným mužům.)

MLÁDENEC DRUHÝ

Poslechnete mne, mládenci i mužové,
jak sme se uradili s děvkami dnes právě (?).
S nima sme špacirovali
a ony se nám tak svěřily,
dybychom jim Vlastu zabili,
že budou svobodny i ony.
Vo půlnoci máme tiše přijíti,
samy slíbily vrata otevřít
a kdo by naproti nám chtěl býti,

že ony nám budou pomáhati.

PÁN DRUHÝ

Ó, to my s vámi rádi půjdem
a svobody sobě i vám dobývat budem.
Jenom všichni meče vemem (?)
A tejt' tiše k hradu deme.

VLASTISLAVA

Votevfete vrata a mládence puste do hradu
... vrata ... a každému setněte hlavu.

(Tu křičejí a klobouka srážejí. Jeden
uteče a přide k Přemyslovi a ony vrata
zavrou.)

PÁN PRVNÍ

Ó kníže náš nejmilejší,
opět jim oznámím smutné věci.
Mnoho mládenců bylo oklamáno
a od těch dívek zamordováno.
Děvky je k sobě přivábily,
aby mládenci Vlastu zabili,
vony mládencům vrata otevřely,
ale jak jen vešli, hnedky je mordovaly.
V tom největším harcování
já sem utek sám jediný.

PŘEMYSL

Žádněj víc děvkám nevěřte
a raděj se jich vystříhejte,
abyste nebyly podvedený
a potom od nich zmordovaný.

PÁN DRUHÝ

Milostivý kníže, já žádám za malé strpení
a prosím za nějaké porovnání.
S Mladovským pánem sme se svadili
o meze a dědiny, které sme mezi sebou
měli.
On sobě počítá, že je to jeho,
a on si bere mnoho mého.

PŘEMYSL

Já tam pošlu komis na to porovnání,
zejtra tam přijedou hned po snídani.
Půjdeš ty, Ctirade, s Prosovým synem
a ještě jiných lidu taky sebou vem.

PÁN DRUHÝ

Tak nim dáme vědět nyní,
aby se časně vypravili,

a nyní se sebou poroučíme
a dobrou noc vinšujeme.

PRVNÍ DĚVEČKA

Poslyšte mne, panny milý,
co já mám vyšpehovaný.
Pan Ctirad, Přemyslova tajná rada,
přijde zejtra na komis s mnoha mužema.
Jak bychom je mohli zabít,
já vám na to chci poradit.
Já sebou vezmu nápoj okouzlený
a půjdu jim naproti nyní
a tuhle trubičku mně na záda dejte
a tejt' se mnou pod'te a ruce i novy svažte
a dyš trubičku uslyšíte, ze zálohy na ně
vyskočíte.

(Děvka hlasitě pláče. Páni dou na komis.)

*****dále Mikovec

CTIRAD

Tak dem na to porovnání,
nebo sme již po snídani.
Co pak, panenka, pláčeš a co tu děláš,
že ruce i nohy svázané máš?

DĚVEČKA PRVNÍ

Ach, milí pánové, již sotva mluvím,
jenom mne rozvažte, hned vám to povím.

PÁN DRUHÝ

Rozvažme tu pannu nyní,
dyš smutně pláče a pořád kvílí.
A tejt' nám pověz, kdo tě tak svázal
a co s tebou myslit dělal.

DĚVEČKA PRVNÍ

Ahy! ty proklatý děvky od Vlasti Slávy,
voni na vojnu berou samy
vony mne to tak svázaly.
Ale jak vás uhlídaly,
hned vode mne utíkaly
a tu mne ležet nechaly.

PÁN DRUHÝ

Kam pak jdeš a či jsi cera,
abys nám nyní oznámila.

DĚVEČKA PRVNÍ

Všecko vám to povím nyní,

posedněte si u mne na zemi.
Já sem cera pána Oskořina
a byla sem na lovu s otcem sama
a tu nám paně(?) v lese ubíhala.
Otec za ní pospíšil a já sem zůstala sama.
A do lahvice sem vzala medoviny,
abych otcovi dala k posilnění.
A tu trubičku, tu sebou míváme,
až se jeden ztratí, tou se svoláváme.
A dyš ste mi pomohli, chci se vám
odměniti,
této medoviny se vám dám napítí.
Všichni sobě připiňte
jen dyš mně vod vojny pomůžete.

(Pijou.)

PÁN DRUHÝ

No, juš sme se všichni napili,
málo sme tvému otcí nechali.

DĚVEČKA PRVNÍ

I dobře, jen ještě zatrupte hodně,
aby otec zvěděl o mně.

CTIRAD (Pán třetí?)

Pučte mně, já budu troubit,
aby otec cer mohl najít.

(Troubí, děvky vyskočí,
vokolo nich do země sekají,
mužové lehnou k plátnu.)

PÁTÁ DĚVKA

Tajnou radu Ctirada tejt' živého necháme,
jemu na truc horší smrt uděláme.
Ostatní všechny zmordujete, (škrť)
na kusy je roztrhejte. (škrť)

ŠESTÁ VOJAČKA

Paní Vlasto, mnoho mužů sme zmordovaly,
jen Ctirada sme živého nechaly.
Ten je hoden smrti horší,
nebo byl radou nejstarší.

VLASTISLAVA

Hned na něj řetězy dejte
a dobře je zamýkejte!

ŠESTÁ VOJAČKA

Takž to hned uděláme
a k tomu se přičiníme.

(Tu jej hned prohandlujou mrtvého
[t.j. jakéhoz tatřmana] nastrojeného
vemou, řetězy šramotí a všechny
sekají.)

VOJAČKA

No, juž je uzamykaný,
ani hnout nemůžte na zemi.

VLASTISLAVA

Vy dvě tejt' Ctirada vemte
a vy dvě kolo za ním neste,
před domem Přemysla jej přitlučete,
(přetlučete?)
pak do kola upletete a tam necháte.

SEDMÁ VOJAČKA

To my budem hned dělati
a potom jeho hnáty přivázati.
My vemem Ctirada štyry,
aby se nám nehnu ani.
Ty ostatní kolo vemte
a před dům Přemysla podťte.

OSMÁ VOJAČKA

Tejt' ho tu na zem porašte
a štyry jej dobře držte,
aby se nám nemoh hnouti,
dyš jej budem přitloukati.

PRVNÍ VOJAČKA

A my zas vartu stát budem,
dyby vyšel Přemysl ven,
hned bude mít hlavu dole.
To bude panování jeho celé!

***** až sem Mikovec

(Jako bolestí někdo křičí a děvky kolem tlukou
do něho. Pak její dají na kolo a dou domů.
První a druha vartujou. Muzika při tom.)

OSMÁ VOJAČKA

No, juž je na kole tajná rada,
tejt' dobře Přemyslovi radu dává.
Hleď, Přemysle, tejt' nesmíš ani ven!
Máš-li kuráš, jen si mrtvého vem.

VLASTISLAVA

Podťte, mé milé družičky,
dám na vás otázku nyníčky.
Jak vy mne nyní držíte

a neb co o mně myslíte?

SEDMÁ VOJAČKA

Taková odpověď na otázku sluší:
máme tebe za kněžnu jako Libuši.
Ó veleslavná kněžno, kdo by tebe nelitoval,
ten by hned smrti zasluhoval.

OSMÁ VOJAČKA

Velikomocná kněžno, ty si hodná nyní,
abychom všechny tobě sloužily.
Dyt' se i mužové třesou a klaní,
i hvězdy nebeský musí tobě bejt' poddány.
To pro velikou statečnost a moudrost,
ani nemůžem vymluvit dost.

VLASTISLAVA

Rak dyš mne za kněžnu a paní uznáváte,
tyto práva ode mne prohlásíte
a to po celé české zemi
i na branách at' sou zavěšeny.
Hned děte a nemeškejte ve zbroji
a mocně všem přikazujte nyní.

(A jdou s ní s kverama.)

SEDMÁ VOJAČKA

Nyní se všem vědět dává
tyto naše zemská práva!
Toto je první přikázání:
když se pacholík v ženě narodí,
aby u pravé ruky palec uťat byl,
aby meče v ruce držet nemohl.
Za druhé aby jemu pravé oko vyloupeno
bylo,
aby nemoch střílet na druhého.
Za třetí cera by se druhá narodila,
pravý prs aby hned připaleny měla,
aby jí nepřekážel lučičti,
dyš se s ním bude cvičiti.
Za štvrté aby muži na koních nejezdili,
ani žádné zbraně nenesili.
Za páté aby všichni sprostáci i páni,
domácí práce sami dělali
a ženy aby bojovaly
s rozličnejma nepřáteli.
Šesté, poslední, toto právo je a musí býti,
že sobě ženský mohou voliti,
kterého by za muže chtěla mít,
každý tomu musí svoliti.
Od kněžny Vlasty vydáno
a od jiných podepsáno.

ŠESTÁ VOJAČKA

Tejt' Ctirada s cesty vemem
a žádného se bát nebudem.

OSMÁ VOJAČKA

Vlasti slávo, moudrá paní,
ty práva nám se velmi líbí.
Ó přešlechtná panno Vlastislavo,
od koho jest tobě dáno rozumu takového?
Jistě se bohové s tebou spřiznili
a tebe tím rozumem obohatili.
A tejt' můžem bejt veselý,
Lauda musí zpívat nyní.

PÍSEŇ jako v Davidovi
Laudamus všechny nyní
ke cti, chvále zpívat budem,
Vlasti Slávu nad jiný
vpravdě vychvalovat budem.
Ty si ta rozumná paní,
kterou učí bohové,
není slyšet v žádné zemi
o moudrosti takové.

Dyš Libuše umřela,
byla sme tak opuštěný.
Tys to lepší vyvedla?
že sme nade všecky jiný.
Budem jako Amazonky
nad muži panovat
a s nepřáteli veřejně
jako ono bojovat.

Dostal od nich krve pítí,
pak jej v krvi utopily.
Žádného se nebály, odění Herkulesova
málo sobě vážily.
V srdcích sme udatnější
nežli byly amazonky.

Klaňme se paní naši
a číňme jí slávu díky.
Jak nám do vojny poručí,
hned meče vytáhneme
a tu s těch bradatých kozlů
krev vytáčet budeme.

PRVNÍ PÁN

Ach pane, kníže náš nejmilejší,
přicházím smutně v čas nynější,
v pravdě upřímnost, věrnost jim slibujem
a bez jejich rady víc do vojny nepojedem

a žádáme vod nich pomoc nebo radu nyní,
jen abychom těm děvkám poddání nebyli.

SEDLÁK DRUHÝ

Ach pane, my taky prosíme,
aby ty děvky byly skrotěné.
Dyt' ani nesmíme žítí ani síti,
hned bychom byli votráveni a zabítí.

PÁN DRUHÝ

Pane kníže, prosíme za odpuštění,
že sme jejich sen a věštba za nic měli,
a protoš jich prosíme nyní,
aby se bohů zeptali,
bude-li jaké vítězství nad děvkami,
nebo je zle živu bejt v celé zemi.

PŘEMYSL

Já v mých věštbách uznávám nyní,
že se na děvky bohové hněvají,
dyš bůch k nim řbetem obrací
a ... bůch se hněvá na jejich práci.
A z něho hádám vám a povím nyní,
za osum dní že to bude jiný.
Jenom domůh pospíchejte,
pak ve zbroji tiše přitě
a v zálohách se uskovejte
a potom vám dám znamení,
jak byste se chovat měli.

TŘETÍ PÁN

Tejt' za radu děkujeme
a vojsko rychtovat budeme,
v zálohách se uskováme
a potom na ně vyskočíme.

PŘEMYSL

Služebníče, dojdi k Vlasti slávě,
aby sem poslala rady tejně,
že se něco chci radítí,
nemusí o tom všichni věděti. (škrť)

SLUŽEBNÍK

Na jejich knížecí poručení
vykonám to dobře nyní.
Já jdu s pozdravením od mého pána.
On žádá, aby k němu přišla rada tajná,
on by rád něco rozmlouval,
aby o tom každý nevěd'al.

VLASTISLAVA

Di ty, Dobromilo, k němu

a vem sebou i Barboru.

PRVNÍ DĚVEČKA

Na jejich mocné poručení
půjdeme s ní vobě nyní,
co že na jejich žádost má býtí,
že sme sem musely jítí?

PŘEMYSL

... že vy vidíte mne bejt sešlého?
Já nechci spravovat lidu mého
a syn můj je patnácti letý,
von to nemůže řídití.
Ale Vlasta věštbami mne převýšila,
protož je hodna, aby ona zemi řídila.
Oznamte tedy jí,
že to všecko odevzdám ní,
aby ke mně na zámek přišla
a celé knížetství ode mne ujala.

DRUHÁ DĚVEČKA

Tejt' se pěkně poroučíme
a hned jí to vykonáme.
Vlasti slavo, naše paní,
toto sme my tam uslyšely:
on chce knížectví postoupit,
jenom k němu máte přijít,
že on lidu spravovat nebude
a vám to všecko odvede.

VLASTISLAVA

Vidíte, s jakou chytrostí
chce mne jen ze světa svěsti.
Hó! Nedostane mne tak chytře,
ale půjde vás padesát na mém místě.
To knížectví od něj ujměte
a dobře se při tom chovejte.

DĚVEČKA ŠESTÁ

Tak nyní najednou půjdem
a velikou mocnost na sobě ukazovat budem.
Tejt' se do zbroje rychtujeme
a v pěkným pořádku deme.
Marš halt!

Pane Přemysl, my sme poslaný
všechny na místo Vlastislavy.
Máme knížectví ujítí
a dobře všechny řídití.

PŘEMYSL

Dobře, dobře. Všecko se to spraví,

já vám to odvedu na místo Vlastislavy.
Pod'te ku stolu a sedněte
a nejdříve poobědujte.
Služebníci, na stoly snášejte
a slušnou čest pannám dělejte.

SLUŽEBNÍK

Rádi pannám sloužit budem
a na stoly nosit budem.
Jen se u nás posadějí
a jedí a pijou, jak se líbí.
I muzika musí taky hrát
a potom budeme tancovat.

(Muzika hraje
a vojáci maširujou
a zaskočejí a sekají a křičejí všichni,
až vojačky leží.
Plátno se zavře
a vojáci dou zas domů.
Vojáci odejdou.
Přemysl venku stojí.)

U VLASTY

Aj, co to slyším na Vyšehradě?
Jako dyš veliká vojna je.
Takového naříkání,
až se dělá smutno nyní.

DRUHÁ VOJAČKA

(uteče, od zadu přijde)
Já nesu smutnou novinu.
Sama sem utekla z hradu.
Oni se k nám pěkně měli!
Nejdřív nám vobět dávali
a hned jak sme jíst začaly,
vojáci na nás přitáhli
a všechno pořád sekali
a žádnou ven nepustili.

VLASTISLAVA

Ty dojdi hnedky k Přemyslovi,
proč to dělám podvod takový!

DRUHÁ DĚVEČKA

To uslyší hned ode mne,
neš se hněvá anebo ne.

Já sem poslaná od naší paní,
proč to děláte podvody takový.

PŘEMYSL

Takto odpověz své paní:
že ona v nevěrném pláštíčku pořád chodí,
aby mně toho taky dopřála,
když v něm ráda chodí sama.

DĚVEČKA DRUHÁ

Já jdu s touto odpovědí:
že Vlasta v nevěrném plášti pořád chodí,
aby jemu to taky dopřála,
dyš v něm ráda chodí sama.

(Vona se zlobí, tluče, skřípá zubama.)

VLASTA

Sama jej zabiju,
aš na vojnu pojedu.

BLÁZEN

(v pokoji)

Milí páni, podťe juš sem,
já vám budu připíjet od stolu,
co jest po děvkách vostalo,
to snad není okouzleno.

PÁN TŘETÍ

Jestli se ještě vojna tak podaří,
tak Vlasta dohospodaří!
Dyť ji každá děvka juš ctíla,
jako by bohyně byla.
A jaký práva vydaly,
že to vystát možno není.

PAN HEJTMAN

Nejosvícenější kníže a pane,
co pak nyní dělat máme?
Máme-li na ně táhnouti
anebo jich k nám zlákatí (?)
nebo dosedá osm dní,
jak povídali věštbami,
že se na ně bohové hněvají
a k nim hřbetem se obracejí.

PŘEMYSL

Počkejte, hned vám budu povídat,
jen se na boha žalu půjdu podívat.

(De a přide.)

Juš je k nim s cela hřbetem otočený
a bůch žalu je k nim tak nemilostivý.
A protož do vojny pojedem,

ale takto ji rychtovat budem:
věčí síla v zálohách zůstane
a menčí k jejich hradu pojdede.
Potom od hradu dobývání
dejte se v utíkání.

Pak on z hradu vyjdu
a vás mordovat
chtít budou.

Vý daleko od hradu utíkejte,
druhý ze záloh děvkám cestu zaskočíte,
pak jim do hradu nedejte
aš je všechny zmordujete.
A na Vlastislavu dorážejte,
na kusy ji rozsekejte!

PAN HEJTMAN

Tak tejt' (?) k vojákům půjdem
a hned mašírovat budem.
Hej, vojáci! Máme hned do vojny jeti,
ale takto vás budu děliti:
tenhle díl větší armády
mašírujte do zálohy.

(Marš do prostředního pokoje.)

A my budeme potom retret brát
a vy můžete vartovat.

Pak na záda padnete jim
a my se potom votočíme k nim.
Pak do hradu jít nedejte,
aš do poslední mordujete.

(De k ostatním vojákům. Tam sou
s nima všichni páni a dou na vojnu.)

VOJÁCI

Hned my na děvky půjdem
a chytře se chovat budem.
Marš halt. Dají muži první šus.

PÁTÁ

(Přide.)

Děvky, kamením házejte na ně!

(Muži vodstupují a zas přistupují.

Děvky opět házejí. Muži opět odstupují
a zas přistupují. Zas plátno.)

DRUHÁ PANNA

(Mluví.)

Vřelou vodu na ně lejte

a horkou smělu podávejte!

(Děvky vodou kropějí a mluví.)

JEŠTĚ JINÁ

Ha, ha! juš dál ustupují,
jak by reterat brali.

Eště vřelý vody podávejte
a pořád ji na ně lejte!

PAN HEJTMAN

Musíme bráti reterat,
vony nás pařejí pořát.

(Zrychtuje a maširujou pryč.

Děvky to vidí a tak to na ně vysadí (?).

„Podívejte se, jak muži teď utíkají,
bojejí se, abychom za nima běžely.“ (?)

VLASTISLAVA

Honem otvírejte dveře
a budem mordovat ty muže.
No honem, marš za nima!
A já taky půdu s váma.

(Marš.

Tu se mužové otočejí a zadní na ně
zaskočí

a tu všickni křičejí a hřmot dělají
dlouho a mužové, tu ženské klesají a za
pardon prosí.)

PAN HEJTMAN

Žádnej pardon nedávejte

a do poslední mordujte!

Tejt' jejich festuňk zapalujte

a po vohni rozrumujte!

(Plátno vemou dolů u jejich pokoje.)

BLÁZEN

No juž konec komedyje!

A kdo s kým bojovat bude?

Panny nám všechny pobili,

ach, dybych skřísil si jednu pro sebe nyní.

(Tu je křísí a sedláci vodnášejí

a postavují do párů.)

